

Міністерство освіти і науки України
Державна вища професійна школа в Конені (Польща)
Уманський національний університет садівництва
Факультет економіки і підприємництва
Львівський національний аграрний університет
Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

Матеріали XIV Всеукраїнської наукової конференції за міжнародною участю

УМАНЬ 2022

**УДК 330(063)
А43**

*Рекомендовано до друку вченою радою Уманського національного
університету садівництва, протокол №2 від 06.10.2022 року*

Редакційна колегія:

О. О. Непочатенко – доктор економічних наук (відповідальний редактор);
Ю. О. Нестерчук – доктор економічних наук (заступник відповідального редактора);
Л. Ю. Мельник – доктор економічних наук;
С. Ю. Соколюк – доктор економічних наук;
О. Г. Пенькова – доктор економічних наук;
Р. П. Мудрак – доктор економічних наук;
О. Т. Прокопчук – доктор економічних наук;
Р.І. Ліщук – кандидат технічних наук
Ю. В. Улянич – кандидат економічних наук (відповідальний секретар).

*Автори вміщених матеріалів висловлюють свою думку,
яка не завжди збігається з позицією редакції.*

А43 Актуальні питання сучасної економіки : матеріали XIV Всеукраїнської наукової конференції за міжнародною участю, 15 листопада 2022 р. – Умань : УНУС. 2022. 335с.

Збірник містить доповіді студентів, викладачів та вчених, які були розглянуті на XIV Всеукраїнській науковій конференції «Актуальні питання сучасної економіки» за міжнародною участю, що відбулася 15 листопада 2022 року в м. Умань. У наукових матеріалах висвітлюється широкий спектр фінансово-економічних питань сучасної економіки.

Розраховано на студентів, аспірантів, викладачів, наукових співробітників та фахівців, які займаються питаннями розвитку економіки.

УДК 330(063)

**©Уманський національний
університет садівництва, 2022**

ЗМІСТ

Секція 1. Фінансові аспекти розвитку економіки

Барабаш Л.В. Актуальні напрями реформи податкової системи України	10
Бондаренко Н. В., Бадзьор Р.С. Система антикризового управління банківською системою	11
Бондаренко Н. В., Власюк О.О. Сутність та значення менеджменту у комерційних банках	13
Бондаренко Н.В., Вовчанська А.В. Бізнес план банку та його роль в стратегічному менеджменті	15
Бондаренко Н.В., Заблоцька А.О., Стратегічний банківський менеджмент	16
Бондаренко Н.В., Заярна В.О Лізинг як форма кредитування підприємств	18
Бондаренко Н.В., Мігур І.О. Управління фінансовою безпекою банківської системи	21
Власюк С.А., Вовчанська А. Сучасні тенденції та проблеми інвестиційної діяльності в Україні	23
Власюк С.А., Барінова Л.О. Особливості фінансового забезпечення аграрної сфери	24
Власюк С.А., Вокіна В. Платіжна дисципліна: наслідки порушення та способи зміцнення	26
Власюк С.А., Жикол Я.О. Глобальні фінанси як складова фінансової політики аграрної сфери	29
Vlasiuk S., Zaiarna K. Credit support for agribusiness in the conditions of martial law	30
Vlasiuk S., Levchenko O. Features of agribusiness insurance in Ukraine	32
Власюк С.А., Ролінський О.В., Ходжабаєв Шоввоз Макропруденційні заходи як ефективність впливу на фінансову стабільність банківської системи	37
Власюк С.А., Сакалюк А.В. Страхова діяльність в аграрній сфері: поточні питання та стратегічні напрями	39
Власюк С.А., Усатюк Д.О. Особливості страхування транспортних засобів в Україні	41
Вовченко В.П. Напрями використання фінансових ресурсів підприємства	42
Гергола С.В., Теслюк С.А. Золотовалютні резерви України в умовах війни	44
Гончаренко О.П. Споживче кредитування в Україні та перспективи його розвитку	46
Гумен О. В. Організаційні основи розвитку ринку страхових послуг	48
Деркач О.О., Борисюк О.В. Розвиток ринку страхування в Україні під час воєнного стану	50
Клименко В.О. Теоретичні засади функціонування страхового ринку	52
Переполка В.Ю., Колотуха С.М. Банківське кредитування малого	55

Отже, війна не є головною причиною того, що інвестиції не приходять або йдуть із країни. Незважаючи на те, що країни стикаються з дуже тривожними невідкладними проблемами, важливо, щоб ми могли інвестувати у довгострокову перспективу. Доцільно запропонувати покращити інвестиційну привабливість країни за рахунок безпосередньої участі держави у гарантуванні захисту і безпеки капіталовкладень інвестора; формуванні ефективної інвестиційної стратегії, гармонізації вітчизняного законодавства зі стандартами ЄС ;підвищення рівня інвестиційної привабливості різних галузей України, формування ефективних принципів інвестування, використовуючи зарубіжні механізми державного сприяння розвитку інвестиційних процесів в інвестиційно-інноваційній сфері.

Список використаних джерел

1. Куньч З. Й. Універсальний словник української мови. Тернопіль: «Навчальна книга – Богдан», 2007. 848 с.
2. Стан інвестиційної діяльності в Україні. Інформаційно-аналітичні матеріали щодо інвестиційного клімату в Україні за 2021 рік / Міністерство економіки України / 29.09.2022 URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk->
3. Кінах М. Чи можливі інвестиції під час війни? URL: <https://yur-gazeta.com/golovna/chi-mozhlivi-investiciji-pid-chas-viyni.html>
4. Свириденко Ю. Країна можливостей: чому інвестор прийде в Україну. *Економічна правда*. 2005-2022. URL:<https://www.epravda.com.ua/columns/2022/09/29/691997/>

Особливості фінансового забезпечення аграрної сфери

Власюк С.А., к.е.н., доцент

Барінова Л.О., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Уманський національний університет садівництва

Слабка конкуренція та економічна нестабільність перешкоджають інноваціям підвищення рівня кредитування аграрної сфери. Відсутність довгострокових ресурсів стримує інститути мікрофінансування в їхній здатності розширювати постачання кредитів для проектів інвестицій. Специфічна мікрофінансова діяльність, важливість ризику на цьому ринку, витрати, значний відбір і моніторинг, соціально-економічні бар'єри та культурні фактори, відсутність відповідних фахівців для цього виду діяльності стали основними і класичними аргументами їхньої недовіри.

В Україні, сільське господарство є більш капітало- та трудомістким сектором, ніж промисловість. В середньому капітал, потрібний на одиницю продукції, у сільському господарстві, принаймні вдвічі вищий, ніж у промисловості. Сільське господарство також використовує більше робочої сили на одиницю продукції, що підтверджується порівнянням між великою часткою економічно активного населення, яке залежить від сільського

господарства, і (набагато нижчим) внеском цього сектора в національний продукт.

Логічно, що в сільськогосподарському секторі або капітал, або праця, або обидва повинні мати нижчу віддачу, ніж у промисловості. На практиці і те, і інше: заробітна плата та норма прибутку на інвестиції, як правило, нижчі в сільському господарстві, ніж в інших секторах. Для нижчої заробітної плати це в більшості випадків пояснюється відносним надлишком робочої сили та труднощами отримання доступу, у короткостроковій перспективі, до працівників більш високої кваліфікації. З іншого боку, це не надлишок капіталу, який може пояснити його нижчу віддачу, тому що інвестиційний капітал є дефіцитним у сільському господарстві.

Відповідно до традиційної точки зору, економічне зростання базується на індустріалізації, сільському господарству просто бракує прибуткових інвестиційних можливостей. Тим не менш, емпіричні дані переконливо свідчать, що це не все пояснює. Багато аграріїв позичають капітал на неофіційному фінансовому ринку під дуже високі процентні ставки. Якби продуктивність капіталу була низькою в сільському господарстві в цілому, усі ці позичальники зазнали б краху, а неофіційні кредитори зникли б із сектора. Насправді, в багатьох країнах є багато прикладів підприємств і ліній продукції в аграрному секторі, яким вдалося збільшити виробництво за рахунок інвестицій, фінансування за рахунок боргу.

Є багато причин обмеженого розвитку приватного фінансового посередництва в аграрному секторі: недосконала інформація про позичальників і покупців; відсутність відповідних гарантій (наприклад, володіння землею без повного права власності); асиметрія інформації, якою володіють позичальники та кредитори щодо очікуваної врожайності та її мінливості; коваріація прибутку, або цінові ризики тощо. Ще однією причиною обмеженого розвитку сільського фінансового сектору все частіше стає неадекватна політика.

Інвестований капітал складається з власного капіталу та позик. У сільському господарстві людський капітал також можна перетворити на фізичний капітал за допомогою праці, вкладеної у господарство, наприклад, ручне будівництво зрошувальні канали і огорожі. Однак багато форм виробничого капіталу неможливо створити кустарним способом. Насправді в усіх секторах майже всіх економік, включаючи індустріально розвинені країни. Власний капітал відіграє набагато менш важливу роль, ніж запозичення у фінансуванні інвестицій.

Традиційна концепція аграрної політики надає кредиту сільському господарству лише роль збільшення виробництва. Головним напрямком реформування сільських фінансів є відхід від виключного фокусування на кредитуванні сільськогосподарського виробництва до зміцнення сільського фінансового посередництва в цілому.

З точки зору фінансових посередників, банківська установа, здатна надавати очікувану різноманітність послуг, отримувати при цьому вигоду від додаткових джерел доходу у вигляді комісійних, і зможе підвищити лояльність

клієнтів, що підвищить її шанси на досягнення високого рівня відшкодування кредитів.

Спектр установ, які надають позики та надають інші фінансові послуги, широкий: комерційні банки, інвестиційні банки, кредитні спілки чи кооперативи, ощадні та кредитні асоціації, неурядові організації, постачальники сировини, переробники та трейдери сільськогосподарської продукції, роздрібна торгівля, ломбарди та ін.

Фінансування аграрної сфери вимагає інституцій та механізмів, здатних мобілізувати фінансові заощадження. Вони сприяють стабільності фінансового посередництва в сільській місцевості та забезпечують сільське населення необхідними фінансовими послугами. Часто недооцінюваний потенціал заощаджень сільських домогосподарств з низьким доходом використовувався як виправдання для надання кредитів аграріям, а не для створення життєздатних фінансових установ для аграрної сфери.

Платіжна дисципліна: наслідки порушення та способи зміцнення

Світлана Власюк, к.е.н., доцент

Валерія Вокіна, здобувач освіти першого (бакалаврського) рівня

Уманський національний університет садівництва

Активний розвиток інформаційних технологій зумовлює швидку трансформацію глобальної та національних фінансових систем. Найбільш динамічні зміни відбуваються у фінансовій інфраструктурі. Платіжна дисципліна передбачає суворе дотримання суб'єктами господарювання встановлених правил розрахункової діяльності та основних принципів здійснення фінансових розрахунків. Дотримання платіжної дисципліни допомагає прискорити обіг коштів і зміцнити фінансове становище бізнесу. Найпоширенішими причинами порушення розрахункової дисципліни є незадовільна робота фінансових служб компанії або поганий її фінансовий стан. Що призводить до виникнення дебіторської й кредиторської заборгованості. Так, дебіторська заборгованість пов'язана з порушенням строків оплати: за виконані роботи й надані послуги; за відвантажені товари, розрахунками з бюджетом або з працівниками підприємства.

Наразі, в Україні обсяг кредиторської заборгованості суб'єктів господарювання зростає одночасно зі зростанням загальної дебіторської заборгованості. Заліки взаємної заборгованості можуть лише тимчасово стабілізувати ситуацію, але не усувають причин виникнення заборгованості. Це свідчить про те, що платіжно-розрахункова система об'єктивно відображає кризовий стан економіки у сферах виробництва і реалізації товарів, виконання робіт, надання послуг.

Зменшенню дебіторсько-кредиторської заборгованості суб'єктів господарювання сприятиме подальше вдосконалення грошових розрахунків, через використання в обігу клірингової системи обслуговування.

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

*Матеріали XIV Всеукраїнської наукової конференції за
міжнародною участю*

Відповідальний редактор – Непочатенко Олена Олександрівна
Відповідальний секретар – Улянич Юлія Василівна

*Видається в авторській редакції. Редакція не несе відповідальності за зміст
матеріалів. Автори вміщених матеріалів висловлюють свою думку,
яка не завжди збігається з позицією редакції.*

Комп'ютерне верстання Улянич Юлія Василівна